

Ю. М. Валецький, В. Д. Кміть, В. Р. Крамаревич, Д. А. Титов
РОЛЬ ТОРАКОСКОПІЇ У ВИРІШЕННІ ПРОБЛЕМИ ЕТІОЛОГІЇ
ЕКСУДАТИВНИХ ПЛЕВРИТІВ

*Волинське обласне територіальне медичне протитуберкульозне об'єднання, м. Луцьк
Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького*

Актуальність

Епідемічна ситуація з туберкульозу в світі та в Україні лишається складною. Це стосується як легеневої так і позалегеневої його локалізації [1, 8]. Особливістю теперішнього етапу епідемії туберкульозу є збільшення випадків хіміорезистентних форм туберкульозу та поєднання даної патології з ВІЛ-інфекцією.

Для діагностики та лікування туберкульозу та його ускладнень застосовуються різноманітні технології та методики. Однією з них є торакоскопічне обстеження, технологій та особливостей проведення якого є багато [5, 10, 11, 12, 13].

Першочерговим та основним завданням медиків є чимшвидше встановити правильний діагноз, адже від цього залежить і правильність та своєчасність вибору тактики

лікування. Клінічно та за допомогою лабораторних методів достовірно етіологію ексудативних плевритів, крім випадків коли в плевральній рідині вдається виявити збудника туберкульозу чи атипів клітини, встановити неможливо. На сьогоднішній день основним методом виявлення етіології ексудативних плевритів лишається торакоскопія з біопсією плеври та гістологічним її дослідженням [2, 3, 4, 6, 7, 9].

Мета дослідження

Вивчити результати гістологічного дослідження біопсійного матеріалу, взятого при проведенні торакоскопічного дослідження, у хворих з ексудативним плевритом неуточної етіології.

Матеріали та методи дослідження

Проведено аналіз медичної документації хворих на ексудативний плеврит неуточної етіології, які знаходились на лікуванні в хірургічному відділенні Волинського обласного територіального медичного протитуберкульозного об'єднання в 2013–2015 роках.

Результати дослідження та їх обговорення

Під нашим спостереженням знаходилося 323 (100 %) дорослих хворих, у віці від 18 до 70 років, у яких мав місце ексудативний плеврит неуточної етіології (таблиця 1). Всі вони були жителями Волинської області. Чоловіків було 210 (65,02 %), жінок — 113 (34,98 %). У віці від 18 до 40 років було 172 (53,25 %) пацієнта, а від 41 до 70 — 151 (46,75 %). У частини з них (53 або 19,41 %), при рентгенологічному чи комп'ютерно-томографічному дослідженні, були виявлені зміни в легенях, етіологія яких була не відома, а у інших (270 або 80,59 %) змін в легеневої тканині виявлено не було. При дворазовому дослідженні харкотиння чи промивних вод бронхів КСП в досліджуваному матеріалі у жодного з них виявлено не було. З діагностичною метою їм було проведено торакоскопічне обстеження з біопсією патологічно змінених ділянок плеври та подальшим їх гістологічним дослідженням.

Враховуючи результати гістологічних досліджень біопсійного матеріалу були встановлені наступні клінічні діагнози (етіологічно): ексудативний плеврит туберкульозної етіології у 191 (59,13 %) пацієнта, неспецифічний ексудативний плеврит у 56 (17,34 %), туберкульоз легень у поєднанні з туберкульозом плеври у 48 (14,86 %), мезотеліома плеври у 20 (6,19 %), рак легень з метастазами в плевру у 5 (1,55 %), рак молочної залози з

Таблиця 1

Віково-статевий склад пацієнтів

Роки	Кількість	Чол.	Жін.	18–40 років	41–70 років
2013	105	64	41	51	54
2014	114	77	37	65	49
2015	104	69	35	56	48
Всього	323	210	113	172	151
Разом, %	100	65,02	34,98	53,25	46,75

метастазами в плевру у 2 (0,62 %) та у 1 (0,31 %) — посттравматичний гемоторакс (таблиця 2). Загалом, туберкульозна етіологія плевриту (як із патологічними змінами в легенях (48 або 14,86%) так і без них (191 або 59,13 %)) була встановлена у 239 (73,99 %) пацієнтів, а не туберкульозна — у 84 (26,01 %).

Таблиця 2

Етіологія ексудативного плевриту

Роки	Кількість	Туб. плеврит	Мезотеліома	Неспецифічний плеврит	Туб. легень з плевритом	Рак легень з плевритом	Гемоторакс	Рак молочної залози з метаст.
2013	105	69	4	16	14	2	–	–
2014	114	58	8	20	25	1	–	2
2015	104	64	8	20	9	2	1	–
Всього	323	191	20	56	48	5	1	2
Разом %	100	59,13	6,19	17,34	14,86	1,55	0,31	0,62

Висновки

1. Торакоскопічне обстеження з біопсією плеври та подальшим її гістологічним дослідженням лишається основним методом встановлення етіології ексудативних плевритів.

2. Серед пацієнтів хірургічного відділення обласного протитуберкульозного закладу, яким первинно встановлений діагноз ексудативного плевриту не уточненої етіології та проведено торакоскопію з біопсією плеври, переважають хворі з туберкульозним ураженням плеври (73,99 %).

3. Серед пацієнтів хірургічного відділення обласного протитуберкульозного закладу, яким первинно встановлений діагноз ексудативного плевриту не уточненої етіології та проведено торакоскопію з біопсією плеври, 24,01 % складають пацієнти з нетуберкульозною етіологією плевриту.

ЛІТЕРАТУРА

- Александрова, Т. А. Особливості епідемії туберкульозу в Україні [Текст] / Т. А. Александрова // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. — 2012. — № 2. — С. 7–13.
- Александрова, Т. А. // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. — 2012. — № 2. — С. 7–13.
- Гетьман, В. Г. Клінічна торакоскопія [Текст] / К.: Здоров'я, 1995. — 201 с.
- Дужий, І. Д. Заболевания плевры, диагностические, хирургические и терапевтические аспекты [Текст] / К.: Здоровье, 1997. — 432 с.
- Дужий, І. Д. Клінічна плеврологія [Текст] / К.: Здоров'я, 2001 р. — 384 с.
- Дужий І. Д. Торакоскопічна санація плевральної порожнини, як важливий фактор оптимізації процесу лікування туберкульозних плевритів [Текст] / Дужий І. Д., Крамаревич В. Р. // Вісник Сумського державного університету. — Суми. — 2004 — С. 100–102.
- Дужий, І. Д. Клінічна плеврологія [Текст] / І. Д. Дужий. — Київ: Здоров'я, 2000. — 384 с.
- Клименко, В. Н. Видеоторакоскопія в диагностике опухолевых плевритов [Текст] / В. Н. Клименко // Ученые записки Санкт-Петербургского государственного медицинского университета им. акад. И. П. Павлова. — 2009. — Т. 16, № 2. — С. 43–46.
- Петренко, В. І. Проблема туберкульозу в Україні [Текст] / В. І. Петренко, Р. Г. Процюк // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. — 2015. — № 2 (21). — С. 16–29.
- Рабухин, А. Е. Туберкулез органов дыхания [Текст] / А. Е. Рабухин. — Москва, 1976. — 328 с.
- Рощин, И. Н. Видеоторакоскопия в диагностике и лечении заболеваний, осложненных синдромом плеврального выпота [Текст] : автореф. дис. ... канд. мед. наук : 14.00.27 / Рощин Игорь Николаевич ; ГОУВПО «Ярославская государственная медицинская академия». — Ярославль, 2008. — 24 с.
- Сафонов, В. Є. Ефективність застосування відеоторакоскопічних операцій в комплексній діагностиці та лікуванні захворювань легень, плеври та межистиння [Текст] : автореф. дис. ... канд. мед. наук : 14.01.03 / Сафонов Вадим Євгенович ; Державна установа «Національний інститут фізіотерії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського АМН України». — Київ, 2008. — 23 с.
- Тюхтин, Н. С. Болезни плевры [Текст] / Н. С. Тюхтин, Н. А. Стогова, Д. Б. Гиллер ; ред. В. В. Ерохина. — Москва.: Медицина, 2010. — 256 с.
- Федоров, И. В. Эндоскопическая хирургия [Текст] / И. В. Федоров, Е. И. Сигал, В. В. Одинцов. — Москва.: ГЭОТАР-МЕД, 2001. — 352 с.